

04/08/2024

Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄: ο πολυτάλαντος εκκλησιαστικός ηγέτης

/ [Γνώμες](#)

**Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄: ο πολυτάλαντος εκκλησιαστικός
ηγέτης, «Ο Φιλεύσπαχνος, Φιλόθεος, Φιλάγιος, Φιλομόναχος,
Φιλόπατρις»**

Με την ευκαιρία του 47ου ετήσιου Μνημοσύνου του

- του Ιεροδιακόνου Ραφαήλ Μισιαούλη

Κάθε χρόνο που τελούμε το μνημόσυνο του αειμνήστου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Γ', προσπαθούμε να αναπτύσσουμε και κάποιες πτυχές της προσωπικότητάς του.

Ήταν μια πληθωρική προσωπικότητα με πολυποίκιλα χαρίσματα. Υπήρξε η μεγαλύτερη ηγετική φυσιογνωμία της Κύπρου. Ήταν ένας από τους σημαντικότερους ηγέτες του ευρύτερου Ελληνισμού. Κατέστη μέγας καθοδηγητής του λαού του. Εξευγένιζε τον πλησίον του, ενέπνεε αγωνιστικότητα και αυτοθυσία. Άνθρωπος που εντυπωσίαζε τον συνομιλητή του με εκείνο το ευφύες καθαρό του βλέμμα, την απλότητα στους τρόπους και τη συμπεριφορά του και τη λεπτότητα της φυσιογνωμίας του.

Η ιταλίδα δημοσιογράφος ΟριάνναΦαλάτσι αναφέρει για τον Μακάριο τα εξής: «Είναι από τους λίγους αρχηγούς κρατών που αξίζει τον κόπο να σηκωθείς, αν όχι και να γονατίσεις στο πέρασμά τους. Γιατί είναι από τους λίγους που έχουν μυαλό. Και εκτός από μυαλό έχει και θάρρος. Και εκτός από θάρρος έχει και αίσθηση χιούμορ, ανεξαρτησία σκέψης, αξιοπρέπεια. Μια αξιοπρέπεια σχεδόν βασιλική, που ένας Θεός ξέρει από πού προέρχεται».

Φιλεύσπλαχνος: ανάμεσα στα πολλά χαρίσματα που τον προίκισε ο Θεός ήταν η αγάπη που επιδείκνυε για όλους τους ανθρώπους, κυρίως δε για τους πονεμένους και ταλαιπωρημένους. Άνθρωπος γεμάτος προσφορά, γεμάτος καλοσύνη.

Ήταν αμνησίκακος, ο άνθρωπος της συγχώρεσης. Ήταν η ενσάρκωση της αγάπης και της ανεξικακίας. Δεν είχε μίσος για κανένα, παρά το γεγονός ότι πληγώθηκε και μισήθηκε από πολλούς, ανάμεσα σε αυτούς και πολλοί εκ των οποίων ευεργετήθηκαν από αυτόν, οι οποίοι προσπάθησαν (και ακόμα προσπαθούν) να σπιλώσουν τη μνήμη του, να τον συκοφαντήσουν να τον σμικρύνουν και να περιορίσουν την ακτινοβολία του, που λάμπει στην οικουμένη. Όσο και να προσπαθούν, είναι μικροί και δεν πρόκειται ούτε να τον φτάσουν ούτε και να εμποδίσουν τις επερχόμενες γενεές να μιμηθούν και να έχουν το βίο του για πρότυπο. «Ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β', που γνώριζε καλά τον Μακάριο, έλεγε ότι μόνον όταν τον ζήλευε κάποιος θα μπορούσε να τον μισήσει, ή

να γίνει εχθρός του», όπως ανέφερε σε πρόσφατη ομιλία του ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Γεώργιος.

Κανένα δεν έβλεπε εχθρό. Στα πρόσωπα όλων έβλεπε τις ψυχές, που του εμπιστεύθηκε ο Θεός, για τις οποίες θα έδινε λόγω κατά την ημέρα της Κρίσεως. Κατά την επιστροφή του στην Κύπρο από το εξωτερικό, που απουσίαζε πέντε μήνες μετά το πραξικόπημα, είπε χαρακτηριστικά: «Δένῃχωπρόθεσιν διώξεως ἔχθρῶνκαίἀντιπάλων ἤ προσαγωγῆςἐνώπιον δικαστηρίου τῶνβαρυνομένωνμέ πολιτικά ἀδικήματα. Δίδω εἰςὄλουςἄφεσινἀμαρτιῶνκαίἀμνηστίαν... Ἐνώπιοντοῦ θυσιαστηρίου τῆς Κύπρου τά πάθη καί ἡ διχόνοια οὔδεμίανἔχουνθέσιν». Αυτό ήταν το μεγαλείο του οικουμενικού αυτού ανδρός.

Η αγάπη προς τους εχθρούς είναι η υπέρτατη μορφή ενότητας και αγάπης, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της χάριτος του Τριαδικού Θεού. Το βασικό και αλάνθαστο κριτήριο της γνήσιας αγάπης προς τον άλλον και της πνευματικής μας προόδου είναι η αντίδραση μας στην αποδοκιμασία ή στις ύβρεις, κατά τον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακος. Και όπως έλεγε και ο Νύσσης Γρηγόριος «καταδικάζοντας τον πλησίον σου, καταδικάζεις τον εαυτό σου».

Η αγάπη του άγγιζε και τους λαούς, που επισκεπτόταν κατά τακτά χρονικά διαστήματα ως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και ως Αρχιεπίσκοπος Κύπρου. Ένα από τα πολλά παραδείγματα έκφρασης της αγάπης λαού προς τον Μακάριο ήταν αυτό στην Κένυα. Όταν επισκέφθηκε την, κατόπιν επίσημης επισκέψεως στην Κένυα το 1970, οι Κενυάτες τον ανακηρύξαν Εθνικό τους ήρωα, δίνοντας το όνομά του σε ένα από τους κεντρικούς δρόμους της Μομπάσας.

Τί να πρωτοαναφέρει κανείς για τις μεγάλες του ευεργεσίες στην αφρικανική Ήπειρο. Υπήρξε ο θεμελιωτής της ιδέας της εξωτερικής ιεραποστολής στο κέντρο της Αφρικανικής Ηπείρου.

Όπου εντόπιζε προβλήματα, προσπαθούσε να βρίσκει άμεσα λύσεις, χωρίς να θέλει να τα αναθέσει σε άλλο πρόσωπο ή ακόμα να αδιαφορήσει.

Φιλόθεος:Ο Εθνάρχης Μακάριος είχε βαθιά πίστη. Και μην θεωρηθεί πως επειδή κάποιος είναι κληρικός, σημαίνει έχει και πίστη.

Χαρακτηριστικός ο χειροτονητήριος λόγος του στο δεύτερο της ιερωσύνης βαθμό, που φαίνεται ξεκάθαρα το δέος που τον συνέχει και η ευθύνη του λειτουργήματος που καλείται να αναλάβει «ἀναδέχομαιτὸἀξίωματοῦἱερατικοῦβαθμοῦ, ὃχιδιὰνὰτὸ χρησιμοποιήσω ὡςβιοποριστικὸνἐπάγγελμα, διὰνἀάμέλγωτὰ πρόβατα καὶνὰ πίνω τὸ γάλα καὶνὰπεριβάλλωμαιτὸἔριον, ποιμαίνωνοὔτωτὸνἐαυτὸν μου

καὶ ὁ χιτὸ ποίμνιον... Βαθύτατα εἶναι ἐγκεχαραγμένοι ἐν τῇ καρδίᾳ μου οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου εἰπόντος: Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ». Καὶ στον ἐνθρονιστήριον του λόγο ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἔλεγε: «Ἀρχόμενος τοῦ ἔργου πρῶτιστον σπούδασμα τὴν φύλαξιν τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης τῆς πίστεως, ὡς αὐτὴ εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου παρεδόθη... Ἐνχειρὶ ὑποτρεμούσῃ λαμβάνω τὸ πηδάλιον, ὃ, σήμερον, δέδωκάς μοι». Οἱ λόγοι του αὐτοὶ δηλώνουν ξεκάθαρα τὸν Ευαγγελικὸν λόγο «ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ».

Φιλάγιος: Ἐνα ἀπὸ τὰ πολλὰ στολίδια που καλεῖται ὁ κάθε Χριστιανὸς νὰ ἔχει στὴ ζωὴ του εἶναι ἡ εὐλάβεια, ἡ ὁποία ἀνὰ τὴν ἀφαιρέσεις, εἶναι ὡς νὰ ἀφαιρῇς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ εὐλάβεια φαινόταν περίτρανα σὲ κάθε στιγμή καὶ ἐκφάνση τῆς ζωῆς του. Ὅταν συμπληρώθηκαν τὰ ἑκατὸ χρόνια τῆς ἰδρύσεως τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, τὸν Οκτώβριον τοῦ 1967, ἀπηύθυνε ἐπιστολὴν στὸν Μητροπολίτη Πατρῶν κυρὸ Κωνσταντῖνον, μετὰ τὴν ὁποία του ζητοῦσε νὰ μεταφέρει ἐπὶ τὴν Κύπρον τὴν τιμίαν Κάραν τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου. Ἀποδέχθηκε τὴν πρότασιν, ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Κωνσταντῖνος, καὶ μετέφερε τὴν Κάραν στὶς 7 Οκτωβρίου 1967 ἐν τῷ λιμένι Ἀμμοχώστου συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Νικαίας Γεωργίου (τὸν ἀπὸ Τριμυθούντος) καὶ Ὑδρας Ἱεροθέου.

Στὶς 28 Σεπτεμβρίου 1968, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐπιθυμῶντας νὰ μεταφερθεῖ γιὰ προσκύνημα ἀπὸ τὴν Ἀθῆναν ἐπὶ τὴν Κύπρον ἡ τιμία Κάρα τοῦ ἁγίου Πολυδώρου τοῦ Κυπρίου, τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν τῇ Ἐφέσῳ τὸ 1794, ἀπέστειλε ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἑλλάδος Ἱερώνυμον Κοτσώνη, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ζητᾷ τὴν κανονικὴν ἀδειαν καὶ εὐλογίαν, κάτι ποὺ μετὰ εὐχαρίστησιν ἀποδέχθηκε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν.

Ἐκφάνση τῆς ἀγάπης τοῦ πρὸς τοὺς ἁγίους, ἦταν τὸ 1967 ἡ μεταφορὰ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Κυπρίου, ποὺ μαρτύρησε τὸ 1752 ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Πτολεμαΐδᾳ τῆς Παλαιστίνης.

Ἀκόμα ἓνας τρόπος εὐλαβείας τοῦ πρὸς τοὺς ἁγίους ἦταν ἡ ἐπιχείρησίν του μετὰ τὴν συγγραφὴ μελέτης ὑπὸ τὸν τίτλον «Κύπρος ἢ Ἁγία Νῆσος», μετὰ σκοπὸν νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς ἁγίους τῆς Κύπρου καὶ νὰ τοὺς παρουσιάσῃ ἐν τῷ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Φιλομόναχος: ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν μοναχισμόν ἦταν μεγάλη. Παραμένει ἀγνώστον κατὰ μεγάλο μέρος σὺν τοῖς περισσοτέροις ἀπὸ ἐμᾶς, τὸ ἔργον καὶ ἡ προσφορὰ του ἐν τῇ ἀνόρθωσιν τοῦ Μοναχισμοῦ ἐν τῇ Κύπρῳ. Πολλάκις ἐτόνιζε τὸ πνευματικὸν ἔργον ποὺ προσφέρουν τὰ Μοναστήρια. Τὸ φιλομοναχικὸν τοῦ πνεύματι διακρίνεται ἀπὸ τὰς

συχνές επισκέψεις του στα Μοναστήρια. Με γνώμονα αυτή του την αγάπη προς τον Μοναχισμό, θέλοντας να προστατεύσει τον γυναικείο μοναχισμό, κοπίασε για την ανακαίνιση και επανασύσταση των Ιερών Μονών. Στην Κύπρο υπήρχαν τότε, οι δύο γυναικείες Μονές, του Αγίου Αντωνίου στη Δερύνεια και της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Καϊμακλί, οι οποίες λειτουργούσαν χωρίς συγκεκριμένο κανονικό πλαίσιο και οι μοναχές αυξάνονταν. Τότε ο Κιτίου Μακάριος έθεσε στη συνεδρία της 17ης Μαρτίου 1949 στην Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας το ζήτημα της έγκρισης και προστασίας του γυναικείου μοναχισμού.

Οι αντιλήψεις των Αρχιερέων περί του θεσμού του γυναικείου μοναχισμού τότε, ήταν αρνητικές και δεν ήταν ευνοϊκές στο να αναπτυχθεί. Παρά τις αρνητικές αντιλήψεις των Αρχιερέων της εποχής εκείνης, ο Κιτίου Μακάριος εξασφάλισε την άδεια όπως οι δύο γυναικείες αδελφότητες εγκατασταθούν στη Μονή του Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου, για να συστήσουν κοινοβιακή Μονή, υπό τη βάση κανονικού θεσμικού πλαισίου. Στην ανασυσταθείσα Μονή του Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου μετέβησαν μόνο οι μοναχές του Αγίου Αντωνίου Δερύνειας, ενώ η αδελφότητα της Μονής Μεταμορφώσεως επιθυμούσε να παραμείνει στη Μονή τους. Με την οικονομική και πνευματική στήριξη του Μητροπολίτη Κιτίου Μακαρίου (μετέπειτα Αρχιεπισκόπου) άρχισε το επίπονο έργο της ανακαίνισης της Μονής. Ο αριθμός των μοναζουσών αναπτύχθηκε ραγδαία, με αποτέλεσμα να αναζητηθούν άλλοι χώροι διαμονής για την ομαλή λειτουργία των εκκλησιαστικών αναγκών.

Έτσι, όταν εξελέγη Αρχιεπίσκοπος ο Μακάριος, αναγκάστηκε να εγκαθιδρύσει μοναχικές αδελφότητες στα εγκαταλελειμμένα μοναστήρια της Κύπρου, τα οποία ανακαίνισε εκ βάθρων και τα επαναλειτούργησε, δίνοντάς τους ζωή και κατ' επέκταση αίγλη στο γυναικείο μοναχισμό της Κύπρου.

Ανακαίνισε και επαναλειτούργησε τις Ιερές Μονές Αγίου Παντελεήμονος Αχεράς (ανοικοδόμηση 1968), Αγίου Σπυρίδωνος της σήμερα κατεχόμενης Τρεμετουσιάς, Αρχαγγέλου Μιχαήλ στον Αναλύντα (1971), Παναγίας Τοχνιού στο σήμερα κατεχόμενο χωριό Μάνδρες της επαρχίας Αμμοχώστου, Αγίου Ηρακλειδίου στο Πολιτικό (ανακαίνισε εκ βάθρων το 1962 και απέστειλε από τη Μονή Μεταμορφώσεως τρεις μοναχές τη Χαριθέα, μετέπειτα Ηγουμένη, και τις ατάδελφες Ευπραξία και Θεοφανώ), τη Μονή Ζωοδόχου Πηγής - Παναγίας του Γλωσσά (1975 - εκ βάθρων ανακαίνιση), τη Μονή της Αγίας Θέκλας, στην οποία το 1963 μετέφερε τους διασωθέντες μοναχούς εκ της σφαγής των Τούρκων από την παλαιοημερολογίτικη Μονή Παναγίας Γαλακτροτροφούσης πλησίον της κοινότητας Κόρνου. Το 1972, με τις ευλογίες του άρχισε η ανακαίνιση της Μονής του Αγίου Κενδέα στο Αυγόρου με τη συμβολή των μοναχών Χριστοφόρας και Μηνοδώρας.

Αξιοσημείωτο είναι η ανάδειξη της Μονής Αποστόλου Βαρνάβα στη Σαλαμίνα από ιδιόρρυθμο σε κοινόβιο και επίσημο μοναστικό κέντρο στις 11 Ιουνίου 1964, ημέρα μνήμης του Αποστόλου Βαρνάβα, στην οποία ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος συλλειτουργήσε με τους Μητροπολίτες Πάφου Γεννάδιο, Κιτίου Άνθιμο και Κυρηνείας Κυπριανό και τους Χωρεπισκόπους Τριμυθούντος Γεώργιο και Αμαθούντος Καλλίνικο και ενθρόνισε τον πρώτο Ηγούμενο της Μονής, Ιερομόναχο Στέφανο Παπαγαβριήλ.

Φιλόπατρις: ο Εθνάρχης Μακάριος είχε αφειδώλευτα αισθήματα και γνήσια αγάπη για την πατρίδα του και για τις αρετές του Ελληνισμού. Αγάπησε την πατρίδα περισσότερο από τον εαυτό του και εκδαπανήθηκε στον αγώνα για τα δίκαια του λαού του. Ακαταμάχητος πρόμαχος της ελευθερίας και του Έθνους, πύρινος αγωνιστής της δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.

Ο Μακάριος ήταν ο μεγάλος του Έθνους και της ιστορίας ηγέτης. Ήταν η συνισταμένη των κατευθύνσεων και των ανησυχιών του κυπριακού Ελληνισμού. Άνθρωπος που εξέφραζε το αγωνιστικό του πνεύμα προς ανάκτηση των δικαιωμάτων του, τα οποία η ιστορία του χάραξε στην καρδιά του. Ήταν ο άνθρωπος που έβγαλε την Κύπρο στο φως της ελευθερίας από το αιώνιο σκοτάδι της δουλείας, ήταν αυτός που ζέστανε τις καρδιές των Ελλήνων της Κύπρου με τον γνήσιο καημό της ελευθερίας. Ήταν ο άνθρωπος που συσσωμάτωνε τις αξίες του λαού του και με τη ζωή και τους αγώνες του εξέφραζε το νόημα της ιστορικής ζωής. Ο Κύπριος Μακάριος ήταν ο ασύγκριτος ερμηνευτής των πολιτικών και εθνικών παλμών και κατευθύνσεων του Ελληνισμού της Κύπρου, ο ακατάβλητος αγωνιστής των ιστορικών δικαίων και ο εμπυχωτής που αναφλόγιζε τις καρδιές των ανθρώπων με τον καημό της ειρήνης και της ανεξαρτησίας, όπως πολύ εύστοχα αναφέρει σε ομιλία του ο Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος.

Τα διδάγματά του για την πατρίδα ποικίλα. «Δεν χάνονται λαοί, οι οποίοι θέλουν να ζήσουν και αγωνίζονται να ζήσουν». Δεν ξεχνούμε τα σκλαβωμένα χωριά και τις πόλεις μας». Συχνά έλεγε στα πλήθη που τον άκουγαν: «Ο Ελληνισμός της Κύπρου, για τον οποίο αγωνίστηκα και θυσιάστηκα, πρέπει να ζήσει. Έλληνες σταθείτε ορθοί πάνω στις επάλξεις, αλύγιστοι, αγονάτιστοι, ανυποχώρητοι, απροσκύνητοι, αγωνιστές ανυπότακτοι».

Οι πόθοι του λαού γινόντουσαν και πόθοι του Μακαρίου και οι οραματισμοί του Μακαρίου γινόντουσαν και οραματισμοί του λαού, γιατί ο Μακάριος ήταν ο ίδιος ο λαός. Αναλίσκóταν ασταμάτητα πάνω στο βωμό της εθνικής και θρησκευτικής αποστολής του, για την συντήρηση και καλλιέργεια της εθνικής συνειδήσεως και

για την ελευθερία της Πατρίδας. Σε ομιλία του στο 4ο ετήσιο μνημόσυνο του αειμνήστου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Α΄ αναφέρει: «Ήταν ο σημαιοφόρος των εθνικών αγώνων, κι εμείς οι ενθουσιώδεις ακόλουθοι και οι συμπαραστάτες του. Έφυγε, κι αισθανθήκαμε ορφανοί. Τέσσερα χρόνια πέρασαν από τότε και χάσαμε τους προσανατολισμούς μας. Ίσως γιατί δεν μείναμε πιστοί στις υποθήκες του. Τις παρερμηνεύσαμε, άλλοι από σκοπιμότητες κι άλλοι καλοπροαίρετα, ίσως. Ξεσχίσαμε το λάβαρο της αγωνιστικής πορείας του κι ο καθένας μας πήρε κι ανεμίζει το κομμάτι, που ταιριάζει με την τοποθέτησή του ή με τα συμφέροντά του. Εκείνος χάραξε διάπλατα στα εικοσιεπτά χρόνια της αγωνιστικής του πορείας, που είναι ο δρόμος της σωτηρίας της πατρίδας μας, και ο καθένας πήρε το δικό του μονοπάτι».

«Ο Μακάριος υπήρξε η Κύπρος και η Κύπρος δεν πεθαίνει»!
Αιωνία σου η μνήμη, αοίδιμε Πρωθιεράρχα Μακάριε !

Ο ΚΙΤΙΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΕΞΕΛΕΓΗ ΠΑΜΨΗΦΕΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Θά συνεχίση τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐ-
πιστροφῆς τῆς νήσου εἰς τὴν Ἑλλάδα

Ὁ ἐκλεγὲς γθὶς διὰ πανηγυρι-
κῆς ψήφου νέος ἀρχιεπίσκοπος
καὶ Ἐθνάρχης τῆς Κύπρου
Μακάριος.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 20. (16. ὑπ.). —
Ὁ Ἐπίσκοπος Κιτίου Μακάριος ἐ-
ξελέγη σήμερον Ἀρχιεπίσκοπος τῆς
Κύπρου. Ἡ τελετὴ τοῦ ἐνθρονισμοῦ
ἐγένετο εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν
τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, ἐν Λευκωσίᾳ.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, ἡλικίας
37 ἐτῶν, εἶναι ὁ κωτερος Ἀρχιεπί-
σκοπος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλη-
νικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἐ-
λαβεν 77 ἐκ τῶν 78 ψήφων ἐν τῇ
ἐκλογικῇ συνελεύσει. Ἐν μέλος ἀ-
πέσχε τῆς ψηφοφορίας.

Συμφώνως πρὸς τὸ βυζαντινὸν
τελετουργικόν, ὁ Μακάριος περιε-
βλήθη τὸν πατροπαράδοτον ἐρυθρὸν
μανδύαν καὶ ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὸ
σκῆπτρον, σύμβολον τοῦ ἀξιώμα-
τος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ὁ-
πως καὶ ὁ προκατόχος του, ὁστις
ὠνομάζετο ἐπίσης Μακάριος, εἶναι
ἐνθερμος ὑποστηρικτὴς τοῦ ἀγῶνος
ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς νήσου μετὰ
τῆς Ἑλλάδος. Ἐκηρύχθη ἀντίθετος
πρὸς οἰανδήποτε συνταγματικὴν με-
ταρρύθμισιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο δυ-
νατὸν νὰ προσφέρῃ ἡ Μεγάλῃ Βρε-
τανία εἰς τὴν νήσον. Εἶναι ὁ πέμ-

Από τον καταναγκαστικό εσπερινό στον ιερό ναό Τριφυλιάς στη Λευκαζιά, όπου μεταφέρθηκε η Τιμία Κάρα του Αγίου Πολυδώρου.

23 Οκτωβρίου 1968
«Αρχαίο Γ.Τ.Π.»